

УДК 379.85(477)

Прусс В.Л.

ст. викладач, НУ «Запорізька політехніка», м. Запоріжжя

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Екскурсійна діяльність є важливою складовою туристичної галузі, яка забезпечує культурний, освітній та рекреаційний розвиток суспільства. В умовах воєнного стану, який був запроваджений в Україні через військову агресію росії, організація екскурсій набула нових викликів і обмежень. Попри це, інтерес до пізнавальних подорожей не зник, а екскурсійні маршрути адаптуються до нових реалій.

З початком повномасштабної війни в Україні екскурсійна діяльність зіткнулася з численними обмеженнями:

1. Безпекові ризики: Організація екскурсій в регіонах, які перебувають у зоні активних бойових дій або під загрозою ракетних атак, стала неможливою через небезпеку для життя екскурсантів та працівників туристичної галузі.

2. Закриття туристичних об'єктів: Багато музеїв, історичних пам'яток та інших об'єктів культури були закриті або пошкоджені внаслідок бойових дій.

3. Труднощі з пересуванням: Зруйнована транспортна інфраструктура, відсутність регулярного авіа- та залізничного сполучення, а також проблеми з паливом значно ускладнили доступ до багатьох екскурсійних маршрутів.

Воєнний стан також призвів до змін у психологічному стані населення, що вплинуло на попит на екскурсійні послуги. Багато людей стали більш обережними щодо подорожей, а страх перед небезпекою зменшив інтерес до традиційних екскурсій. Натомість виник попит на екскурсії, які мають патріотичний і освітній характер, спрямовані на підтримку морального духу та підвищення національної свідомості.

В умовах воєнного стану пріоритетом для екскурсійних операторів стало забезпечення безпеки екскурсантів. Серед основних заходів:

- моніторинг безпеки маршрутів. Використання систем моніторингу ситуації та безпекових додатків для оцінки можливості проведення екскурсії на тому чи іншому маршруті;

- евакуаційні плани. Екскурсійні групи повинні мати чітко розроблені плани евакуації та інструкції на випадок повітряної тривоги або інших надзвичайних ситуацій;

- інформаційна підтримка. Перед початком екскурсії проводяться інструктажі щодо правил поведінки в умовах небезпеки та процедур евакуації.

Воєнний стан змінив тематичний фокус екскурсій. Особливого значення набули патріотичні екскурсії, що сприяють зміцненню національної ідентичності.

Цифрові технології стали важливим інструментом для збереження екскурсійної діяльності під час війни. Через обмежений доступ до багатьох туристичних об'єктів, стали популярними віртуальні екскурсії. Музеї, історичні

пам'ятки та природні заповідники пропонують онлайн-тури, що дозволяють екскурсантам дізнатися про ці об'єкти, не виходячи з дому. Додатки з інформацією про історичні об'єкти та туристичні маршрути, що включають аудіогіди та мультимедійні матеріали, дозволяють організовувати самостійні екскурсії без участі екскурсоводів.

Після завершення війни ключовим завданням стане відновлення туристичної та екскурсійної інфраструктури. Реконструкція зруйнованих об'єктів та відновлення транспортних зв'язків сприятиме поступовому відновленню екскурсійної діяльності в повному обсязі.

Патріотичні та освітні екскурсії залишаться актуальними і після завершення війни. Люди продовжуватимуть виявляти інтерес до історії України, особливо в контексті сучасних подій. Екскурсії, пов'язані з військовою історією та відбудовою країни, сприятимуть формуванню національної ідентичності та свідомості.

Після стабілізації ситуації в Україні можливий значний інтерес з боку іноземних туристів, які захочуть відвідати країну, що стала символом боротьби за свободу. Це створить нові можливості для розвитку екскурсійної діяльності, особливо з акцентом на сучасну історію України та її роль у світовій політиці.

Отже, організація екскурсійної діяльності в умовах воєнного стану вимагає гнучкості, інноваційних підходів та акценту на безпеці екскурсантів. Попри всі виклики, екскурсійна діяльність в Україні продовжує розвиватися, зокрема через використання цифрових технологій та зміну тематичних напрямків. У повоєнний час відновлення інфраструктури та розвиток патріотичних екскурсій стануть ключовими напрямками розвитку цієї сфери, що допоможе не лише підтримати туристичну галузь, а й сприяти зміцненню національної ідентичності та культурної спадщини України.